

Investigating Effect of Teaching Methods of lectures and guest lectures on Enhancing Business and Entrepreneurial Skills of Trainees in Eyvan Woman Technical and Vocational Training Center

Reza Seyedi¹, Homayoon Moradnezhad^{*2}, Hossein Mehdizadeh³

پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۷/۱۳

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۱/۰۱

Accepted Date: 2021/09/04

Received Date: 2021/01/20

Abstract

Entrepreneurship education is a process of preparing people with the ability to recognize business pills, self-esteem, knowledge, skills and insights to act on them (Olugbola, 2017). Many experts believe that one of the main factors determining the level of entrepreneurship in any country is entrepreneurship education (Valerio et al, 2014). Acquiring the power or skill that leads to entrepreneurship with the provision of environmental factors is the most important fruit of entrepreneurship education (Oconnor, 2013). Entrepreneurship education is an empowering tool that provides the knowledge, skills, attitudes and experience needed to meet life's challenges (Mamman, 2014). In fact, entrepreneurship education refers to all activities that aim to flourish entrepreneurial mentality, attitudes and skills in a range of areas such as idea generation, startups, growth and innovation (Nyello et al, 2015). Research also shows that entrepreneurship education is one of the important factors that lead to an increase in entrepreneurial attitudes in both potential entrepreneurs and emerging entrepreneurs (2014 Hattab),. Lonappan et al (2011) classify entrepreneurship education methods in their classification, including case study, group discussion, individual presentation, individual report writing, group project, lecture, guest speaker, seminar, web-based learning. And introduce the recorded video. Learning by lecturing is inevitable for everyone at some point in time because it is a good tool for providing basic information and transferring experimental sciences and even in some cases the

1. M.sc Enterprenurship Management, Ilam University, Ilam, Iran

2. Associate Professor of Enterprenurship and Rural Development, Ilam University, Ilam, Iran

* (Corresponding Author)

Email: h.moradnezhad@ilam.ac.ir

3. Assistant Professor of Enterprenurship and Rural Development, Ilam University, Ilam, Iran

most appropriate teaching method. But in this method, the student is not given the opportunity to think, which is essential in learning (Love, 1990). This teaching method has a one-way mode and the explanation and description of phenomena by the teacher or professor has a major role and is teacher-centered. The main purpose of this method is knowledge transfer (Alizadeh, 2009 Fathiazar, 2011). Despite the common method of teaching lectures in most universities in the country, about 80% of the training provided by this method is forgotten during 8 weeks (Azizi, 2003). Therefore, in recent decades, the need to revise traditional teaching methods and use new and active methods of learning and student-centered has been felt by the educational system and the application of these methods has become common in various sciences (Love, 1990). Also, the results of the study of Karimi et al. (Karimi et al., 2014) show that entrepreneurship education has not been able to improve the ability of learners to identify business opportunities using common and traditional teaching methods. Therefore, despite the growing need for entrepreneurship education, this type of education is still immature and has not been able to meet the educational and practical needs of learners as it should and perhaps, both in terms of content and in terms of teaching tools and methods. Deficiencies (2014 Bellotti et al). Adjeji and Rahman (2018) in a study have reviewed the background of innovative methods of entrepreneurship education and introduced the method of using guest speakers as one of the innovative methods for entrepreneurship education (Samuel & Rahman, 2018). Teaching by "guest speaker" method is another common educational method, especially in entrepreneurship education. This method (guest speaker) has been introduced as one of the effective methods in entrepreneurship education studies (Neck & Green, 2011). The guest entrepreneur lecture gives the opportunity to get acquainted with their life story. People's life stories tell of their experiences and fateful decisions in life (Atkinson, 1998). Entrepreneurs' life stories show how they have found their way to success in work life and the real business market (Rea & Carswell, 2001). Hills (1988) also sees guest entrepreneurial lectures as a way to boost students' confidence to become entrepreneurs. He believes that the entrepreneur, as the guest speaker, brings to the student's mind the thought that "if he can, I probably can too. Gartner & Vesper (Gartner & Vesper, 1994) refer to the guest entrepreneur lecture as a "living case" for reading. Shepherd (2004) introduces this type of lecture as an indirect way to enhance the student experience. The guest speaker entrepreneur can explain to students his or her experience of failure and the emotions he or she was experiencing at the time, and how to manage those emotions in order

to experience failure rather than frustration and confusion (Shepherd, 2004). Using entrepreneurs to talk about their experiences of failure and success can be used as a live case study that can be effective in two areas. The first is content; Such as marketing, sales, product development, capital gain. The second is the role and focuses on the process and activities that the entrepreneur has done. It is better to use more guest speaker for role training; Because there are so many educational resources about content, books and magazines (Gartner & Vesper, 1994).

Purpose: Purpose of this study was comparing two teaching method of lecture and guest speaker in learning business and entrepreneurial skills of trainees in Eyvan Woman Technical and Vocational Training Center.

Method: This research was a semi-experimental and pre-test post-test with control group. In this regard, 30 female tailoring trainees of this center were divided in two control and experimental groups with using random assignment method. Lecture teaching method was used for control group and method of guest speaker was used for experimental group. To analyze the research hypotheses, the two independent samples t-test was used by SPSS software. In this research, two groups were compared with each other in terms of entrepreneurial skills, preparation to enter the business, financing methods, start up business, marketing skills, sales skills, service skills, communication skills, skills in finance and accounting, business consolidation, skills decision-making, management skills and human resource skills.

Findings: The results of this study showed that between the teaching method of lecturer and guest speaker in increasing business and entrepreneurial skills of trainees in twelve areas of entrepreneurial concepts and skills, business readiness, financing methods, business start-up, marketing skills, sales skills, service skills Communication skills, financial and accounting skills, business consolidation, decision making skills and management skills There are significant differences between the experimental and control groups. It is suggested that by using the guest speaker teaching method, an opportunity be provided to increase the business and entrepreneurial skills of the trainees of technical and vocational training centers.

Keywords: Teaching Method, Lecture, Guest Speaker, Business Skills.

مقایسه تأثیر روش‌های تدریس سخنرانی و سخنرانی مهمان در افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان

رضا صیدی^۱، همایون مرادنژادی*^۲، حسین مهدی‌زاده^۳

چکیده

هدف: این پژوهش باهدف مقایسه دو روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در یادگیری مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان انجام گرفت.

روش: طرح این پژوهش نیمه آزمایشی و از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. به این منظور 30 نفر از کارآموزان خیاطی مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان با رعایت اصل انتساب تصادفی به دو گروه آزمایش و گواه تقسیم شدند. در کلاس گروه گواه روش تدریس سخنرانی و در گروه آزمایش از روش تدریس سخنران مهمان استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل آماری فرضیات تحقیق از آزمون t دو نمونه‌ای مستقل با استفاده از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. در این پژوهش دو گروه از نظر مهارت‌های کارآفرینی، آمادگی ورود به کسب‌وکار، روش‌های تأمین مالی، راه‌اندازی کسب‌وکار، مهارت‌های بازاریابی، مهارت فروش، مهارت خدمات، مهارت‌های ارتباطات، مهارت‌های مالی و حسابداری، تثبیت کسب‌وکار، مهارت تصمیم‌گیری، مهارت‌های مدیریتی و مهارت منابع انسانی با یکدیگر مقایسه شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که به جز مهارت منابع انسانی در دوازده مورد دیگر میانگین نمره گروه آزمایش به‌طور معناداری بیشتر از گروه کنترل بوده است.

واژه‌های کلیدی: روش تدریس، سخنرانی، سخنران مهمان، مهارت‌های کسب‌وکار.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. کارشناس ارشد مدیریت کارآفرینی دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

۲. دانشیار گروه کارآفرینی و توسعه روستایی دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

* (نویسنده مسئول):

۳. استادیار گروه کارآفرینی و توسعه روستایی دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

مقدمه

کارآفرینی فرآیندی از توسعه و آوردن یک نگاه جدید به زندگی است، نگاهی که ممکن است یک ایده خلاقانه، یک فرصت ساده و روش‌های بهتری برای انجام کاری باشد (Marzban et al, 2017). کارآفرینان نقش کلیدی در توسعه اقتصادی و تحولات اجتماعی دارند (Kolvereid, 1997) و مطالعات بسیاری قابل آموزش بودن کارآفرینی و اهمیت آن در کارآفرین شدن فرد را تأیید می‌کند (2009 Turker & Seleuk). این امر توجه به آموزش کارآفرینی را ضروری می‌سازد. تحقیقات نشان می‌دهد که نگرش‌ها و مهارت‌های کارآفرینی می‌تواند در درون چهارچوب برنامه‌های آموزش کارآفرینی توسعه داده شوند یا تصحیح شوند (Tudor, 2013). بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند که از عمده‌ترین عوامل تعیین‌کننده سطح کارآفرینی در هر کشوری آموزش کارآفرینی است (Valerio et al, 2014).

آموزش کارآفرینی فرآیندی برای آماده کردن افراد با توانایی شناخت فرصت‌های تجاری، عزت‌نفس، دانش، مهارت و بینش برای عمل کردن در آن‌هاست (Olugbola, 2017). کسب نیرو یا مهارتی که با فراهم شدن عوامل زمینه‌ای محیطی سبب رخداد کارآفرینی شود، مهم‌ترین ثمره آموزش‌های کارآفرینی است (Oconnor, 2013). آموزش کارآفرینی ابزار قدرت بخشی است که دانش موردنیاز، مهارت‌ها، نگرش و تجربه کافی برای مقابله با چالش‌های زندگی را فراهم می‌کند (2014 Mamman). در واقع آموزش کارآفرینی به تمام فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود که هدف آن شکوفایی ذهنیت، نگرش و مهارت‌های کارآفرینی در طیفی از موارد متعدد مانند تولید ایده، استارت‌آپ، رشد و نوآوری است (Nyello et al, 2015). همچنین تحقیقات نشان می‌دهد که آموزش کارآفرینی یکی از عوامل مهمی است که منجر به افزایش نگرش کارآفرینانه هم در کارآفرینان بالقوه و هم در کارآفرینان نوظهور می‌شود (Hattab, 2014). (Lonappan et al (2011) در طبقه‌بندی خود روش‌های آموزش کارآفرینی را شامل مطالعه موردی، بحث گروهی، ارائه فردی، نوشتن گزارش فردی، پروژه گروهی، سخنرانی، سخنران مهمان، سمینار، یادگیری مبتنی بر وب و فیلم ضبط‌شده معرفی می‌کنند. یادگیری به روش سخنرانی برای همه در برهه‌ای از زمان اجتناب‌ناپذیر است زیرا وسیله مناسبی برای ارائه اطلاعات پایه و انتقال علوم تجربی و حتی در برخی شرایط مناسب‌ترین روش تدریس است. اما در این روش به دانشجو فرصت تفکر که امری ضروری در یادگیری است، داده نمی‌شود (Love, 1990). این شیوه آموزشی حالت یک‌طرفه داشته و توضیح و توصیف پدیده‌ها از سوی معلم و یا استاد نقش عمده‌ای دارد و معلم محور است. هدف عمده این روش انتقال دانش است (Alizadeh, 2009). (Fathiazar, 2011). با وجود مرسوم بودن روش تدریس سخنرانی در اکثر دانشگاه‌های کشور، حدود

۸۰ درصد آموزش‌های ارائه شده توسط این روش در طی ۸ هفته فراموش می‌شود (Azizi, 2003). بنابراین در دهه‌های اخیر، لزوم تجدیدنظر در روش‌های سنتی تدریس و استفاده از روش‌های نوین و فعال یادگیری و دانشجو محور از سوی سیستم آموزشی احساس شده و کاربرد این روش‌ها در علوم مختلف متداول شده است (Love, 1990). همچنین نتایج مطالعه کریمی و همکاران (Karimi et al, 2014) نشان می‌دهد که آموزش کارآفرینی نتوانسته با استفاده از روش‌های رایج و سنتی تدریس، قابلیت فراگیران در زمینه تشخیص فرصت‌های کسب‌وکار را بهبود بخشد؛ بنابراین علی‌رغم نیاز روزافزون به آموزش کارآفرینی، این نوع آموزش هنوز نابالغ و نارس می‌باشد و نتوانسته است آن‌گونه که باید و شاید نیازهای آموزشی و عملی فراگیران را برآورده سازد و هم از لحاظ محتوا و هم از لحاظ ابزار و روش‌های آموزش دچار کاستی و نارسایی می‌باشد (Bellotti et al, 2014).

Samuel & Rahman (2018) در پژوهشی به بررسی مرور پیشینه روش‌های نوآورانه آموزش کارآفرینی پرداخته‌اند و روش استفاده از سخنران مهمان را یکی از روش‌های نوآورانه برای آموزش کارآفرینی معرفی کرده‌اند. تدریس به روش «سخنران مهمان» یکی دیگر از روش‌های متداول آموزشی بخصوص در آموزش کارآفرینی است. این روش (سخنران مهمان) در مطالعات آموزش کارآفرینی، یکی از روش‌های اثربخش معرفی شده است (Neck & Green, 2011). سخنرانی کارآفرین مهمان، امکان آشنا شدن با داستان زندگی آن‌ها را فراهم می‌سازد. داستان زندگی افراد بیانگر تجارب و تصمیمات سرنوشت‌ساز آن‌ها در زندگی است (Atkinson, 1998). با داستان زندگی کارآفرینان می‌توان دریافت که آن‌ها چگونه راه خود را برای موفقیت در زندگی کاری و بازار واقعی کسب‌وکار یافته‌اند (Rea & Carswell, 2001). همچنین Hills (1988) سخنرانی کارآفرین مهمان را راهی برای ارتقای اعتمادبه‌نفس دانشجویان برای کارآفرین شدن می‌داند. وی معتقد است کارآفرین به‌عنوان سخنران مهمان این فکر را به ذهن دانشجو وارد می‌کند که «اگر او توانسته، احتمالاً من هم می‌توانم». گارتنر و وسپر (Gartner & Vesper, 1994) از سخنرانی کارآفرین مهمان به‌عنوان «مورد زنده» برای مطالعه یاد می‌کنند. Shepherd (2004) این نوع سخنرانی را روشی غیرمستقیم برای افزایش تجربه دانشجویان معرفی می‌کند. کارآفرین سخنران مهمان می‌تواند تجربه خود از شکست و احساساتی که در آن هنگام با آن روبرو بوده است و چگونگی مدیریت این احساسات را در راستای کسب تجربه از شکست به جای ناامید شدن و از هم آشفتن به دانشجویان توضیح دهد (Shepherd, 2004). استفاده از کارآفرینان برای صحبت از تجربیات شکست و پیروزی‌شان می‌تواند به‌عنوان مورد زنده برای بررسی استفاده شود که می‌تواند در دو حوزه مؤثر باشد. اولی محتوا است؛ مانند بازاریابی، فروش، توسعه محصول، کسب سرمایه.

دومی نقش است و بر فرآیند و فعالیت‌هایی تمرکز دارد که کارآفرین انجام داده است. بهتر است از سخنگوی مهمان بیشتر برای آموزش نقش استفاده شود؛ زیرا در خصوص محتوا، کتاب‌ها و مجلات منابع آموزشی بسیاری وجود دارد (Gartner & Vesper, 1994).

Ahmadabadi et al (2021) در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر استفاده از روش‌های معکوس، همیاری، کاوشگری و سخنرانی بر یادگیری علوم تجربی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی به این نتیجه رسیدند که بین اثر روش معکوس با اثر سایر روش‌ها تفاوت معناداری وجود دارد.

Heyrani et al (2021) در پژوهشی با عنوان مقایسه اثربخشی روش تدریس ترکیبی - مشارکتی فعال با سخنرانی در درس تهیه صورت‌های مالی رشته حسابداری به این نتیجه رسیدند که روش تدریس ترکیبی مشارکتی فعال نسبت به روش سخنرانی تأثیر معناداری بر میزان یادگیری داشته و اثربخش‌تر است.

Dargahi et al (2019) در پژوهشی با عنوان مقایسه دو روش تدریس سخنرانی و ایفای نقش در درس رفتار سازمانی: در دانشگاه علوم پزشکی تهران نتیجه گرفتند که دانشجویان گروه ایفای نقش میانگین نمره بالاتری در مقایسه با دانشجویان گروه سخنرانی در امتحان پایان‌ترم درس رفتار سازمانی داشتند. همچنین میزان رضایت دانشجویان از روش تدریس ایفای نقش در مقایسه با روش سخنرانی بیشتر بود و این گروه نمره بالاتری از نظر یادگیری فعال نسبت به گروه سخنرانی به دست آورد.

Mollashaei et al (2019) پژوهشی با عنوان تأثیر دو روش تدریس یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) و سخنرانی کلاسیک بر دانش و نگرش دانشجویان مامایی در درس فوریت‌های مامایی انجام دادند. یافته‌های آن‌ها بیانگر مؤثر بودن روش یادگیری مبتنی بر تیم را در بالا بردن دانش و نگرش دانشجویان بود.

Badri Gargari et al (2017) در پژوهشی با عنوان مقایسه اثربخشی روش‌های تدریس یادگیری مبتنی بر مسئله و سخنرانی بر هیجان‌های پیشرفت تحصیلی به این نتیجه رسیدند که یادگیری مبتنی بر مسئله در مقایسه با روش سخنرانی، اثربخشی بیشتری بر هیجان‌های مثبت پیشرفت تحصیلی مرتبط با کلاس درس شامل لذت از کلاس، امیدواری به کلاس، افتخار به کلاس و هیجان‌های مثبت مرتبط با یادگیری شامل لذت از یادگیری، امیدواری به یادگیری و افتخار به یادگیری دارد.

Raouhani et al (2016) در پژوهشی با عنوان بررسی مقایسه تأثیر روش تدریس تفحص گروهی و سخنرانی بر میزان یادگیری دانشجویان (مرکز آموزش علمی کاربردی جهاد کشاورزی خراسان رضوی) نتیجه گرفتند که میانگین‌ها بین نمره روش در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون نشان می‌دهد

که میانگین نمرات دانشجویان در روش تفحص گروهی در مرحله پیش‌آزمون بین دو گروه آزمایشی و شاهد تفاوت معناداری نداشته ولی در مرحله پس‌آزمون تفاوت معنی‌داری داشته است. (et al (2012) Arasti در تحقیقی با عنوان ارزیابی اثربخشی روش آموزش کارآفرینی سخنران مهمان دانشجویان دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران به این نتایج دست یافتند که روش آموزش کارآفرینی سخنران مهمان از طریق تأثیر بر متغیرهای مطلوبیت شخصی، خودباوری و باور جمعی باعث ارتقای قصد کارآفرینی دانشجویان می‌شود درحالی‌که این روش بر متغیر هنجارهای اجتماعی دانشجویان تأثیر معنی‌داری نداشته است.

Eslameyan et al (2013) در پژوهشی با عنوان مقایسه اثربخشی روش‌های تدریس بحث گروهی و سخنرانی بر میزان یادگیری و رضایت دانش‌آموزان از تدریس، در درس دین و زندگی نتیجه گرفتند که میانگین نمرات آزمون ارزشیابی یادگیری از دانش‌آموزان در روش بحث گروهی به‌طور معناداری از روش سخنرانی بیشتر بوده است.

همچنین Jiméneez et al (2015) در تحقیقی با عنوان تأثیر سطوح آموزش رسمی و غیررسمی در کارآفرینی به این نتایج دست یافتند که هر دو آموزش رسمی و غیررسمی اثرات بسیار متفاوتی بر کارآفرینی افراد دارند.

Okolie et al (2014) در تحقیقی با عنوان تأثیر آموزش کارآفرینی در دانشجویان برای رسیدن به آگاهی توسعه کسب‌وکار و کسب مهارت در نیجریه به این نتایج دست یافتند که استفاده از استراتژی تدریس مناسب به کسب مهارت خاص از جمله ایجاد فعالیت‌های عملی و تسهیل مهارت‌های کسب‌شده فارغ‌التحصیلان برای کارآفرینی که قادر به رشد و توسعه کشور است می‌انجامد.

(Bordovskaia et al, 2016)، در تحقیقی با عنوان انتخاب ابزارهای آموزش در استفاده از روش‌های آموزش فعال و تعاملی به این نتایج دست یافتند که استفاده از روش‌های فعال و تعاملی در فرایند فعالیت‌های آموزشی تأثیر بیشتری بر ماهیت فعالیت‌های دانشجویان در عمل آموزش دارد و در فعالیت‌های آموزش، معلم اولین نقش را در روند تغییرات آموزشی ایفا می‌کند.

Din et al (2016) در پژوهشی با عنوان بررسی اثربخشی برنامه‌های آموزش کارآفرینی در ارتقای مهارت‌های کارآفرینی در بین دانشجویان به این نتایج دست یافتند که ارتباط قوی بین برنامه‌ریزی کسب‌وکار، ریسک‌پذیری، عزت‌نفس و اثربخشی برنامه‌های آموزشی وجود دارد.

بدیهی است که به‌کارگیری روش‌های جدید، مرهون رویکرد اساسی به امر پژوهش در آموزش بوده و امروزه نمی‌توان سیستم‌های آموزشی را بی‌نیاز از پژوهش دانست. بنابراین انجام پژوهش حاضر

باهدف مقایسه تأثیر تدریس روش سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان انجام شده است. این پژوهش به دنبال این است که روشن نماید که آیا روش‌های تدریس در افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان تأثیر داشته‌اند یا خیر و اینکه تأثیر کدام یک از روش‌ها بیشتر بوده است؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۲- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت آمادگی ورود به کسب‌وکار کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۳- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت روش‌های تأمین مالی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۴- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت راه‌اندازی کسب‌وکار کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۵- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت بازاریابی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۶- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت فروش کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت معناداری وجود دارد.
- ۷- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت خدمات کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۸- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های ارتباطات کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۹- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های مالی و حسابداری کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۱۰- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت تثبیت کسب‌وکار کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

- ۱۱- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های تصمیم‌گیری کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۱۲- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های مدیریتی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.
- ۱۳- بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت منابع انسانی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش نیمه آزمایشی، جامعه پژوهش را دو کلاس کارآموزان خیاطی مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان (۳۰ نفر) تشکیل دادند که یک کلاس به‌عنوان گروه گواه (۱۵ نفر) و کلاس دیگر به‌عنوان گروه آزمایش (۱۵ نفر) در نظر گرفته شد. در کلاس گروه گواه تدریس به شیوه سنتی و به روش سخنرانی و در کلاس گروه آزمایش تدریس به شیوه سخنران مهمان اجرا گردید. در این پژوهش با توجه به هدف پژوهش که بررسی میزان تأثیر روش‌های تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان بود پس از بررسی پیشینه تحقیق و مطالعات کتابخانه‌ای و همچنین جستجوهای اینترنتی و بهره گرفتن از نظرات اساتید و کارشناسان برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش، سیزده حیطه برای مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه در نظر گرفته شد که در نهایت منجر به پرسش‌نامه محقق ساخته ۵۰ سؤالی که بر اساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت از خیلی کم تا خیلی زیاد (امتیاز ۱ تا ۵) تنظیم شده بود گردید. روایی پرسشنامه به تأیید تعداد ۳ نفر از اعضای هیئت‌علمی دانشگاه ایلام رسید. همچنین از ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی ابزار اندازه‌گیری بهره گرفته شد که در ادامه ضریب آلفای کرونباخ مربوط به هر متغیر آورده شده است (جدول ۱). میزان مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان با استفاده از پیش‌آزمون و پس‌آزمون سنجیده شد، به این صورت که قبل از شروع دوره از کارآموزان هر دو گروه گواه و آزمایش پیش‌آزمون به عمل آمد و سپس در روش سخنرانی (گروه گواه) از ابتدا تا پایان دوره آموزشی تدریس و آموزش توسط مربی انجام شد و در روش سخنران مهمان (گروه آزمایش) علاوه بر تدریس مربی از مهمانان مختلف از جمله کارآفرینان، مربیان دیگر، افراد مسلط به امور مالی و حسابداری، متصدی بانک، نماینده اداره تعاون، کارآموزان دوره‌های قبلی که مشغول به کار شده بودند، فروشنده پارچه و لباس و ... برای ارائه مطالب و تجربیات خود بهره گرفته شد و در

پایان دوره آموزشی نیز پس از آزمون گرفته شد و سپس اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری شده با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ و با استفاده از آزمون‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جدول (۱): پایایی پرسشنامه محقق ساخته به روش آلفای کرونباخ

متغیر	روش تدریس	آلفای کرونباخ
مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینی	سخنرانی	۰/۸۵۷
	سخنران مهمان	۰/۶۲۶
آمادگی ورود به کسب‌وکار	سخنرانی	۰/۷۸۲
	سخنران مهمان	۰/۸۵۴
روش‌های تأمین مالی	سخنرانی	۰/۶۵۸
	سخنران مهمان	۰/۹۲۱
راه‌اندازی کسب‌وکار	سخنرانی	۰/۸۸۱
	سخنران مهمان	۰/۷۶۱
مهارت بازاریابی	سخنرانی	۰/۶۴۰
	سخنران مهمان	۰/۷۳۸
مهارت فروش	سخنرانی	۰/۶۱۶
	سخنران مهمان	۰/۶۷۳
مهارت خدمات	سخنرانی	۰/۸۲۰
	سخنران مهمان	۰/۹۰۲
مهارت‌های ارتباطات	سخنرانی	۰/۹۱۲
	سخنران مهمان	۰/۸۵۵
مهارت‌های مالی و حسابداری	سخنرانی	۰/۸۶۱
	سخنران مهمان	۰/۸۴۵
تثبیت کسب‌وکار	سخنرانی	۰/۸۸۷
	سخنران مهمان	۰/۷۴۶
مهارت‌های تصمیم‌گیری	سخنرانی	۰/۹۰۷
	سخنران مهمان	۰/۷۴۳
مهارت‌های مدیریتی	سخنرانی	۰/۸۴۴
	سخنران مهمان	۰/۸۵۰
مهارت منابع انسانی	سخنرانی	۰/۹۲۸
	سخنران مهمان	۰/۹۰۶

همان‌طور که در جدول (۱) نشان داده شده است، ابزارهای اندازه‌گیری متغیرها دارای پایایی قابل قبولی بود.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش نشان داد که در روش سخنرانی ۲۰ درصد از کارآموزان دارای مدرک تحصیلی زیر دیپلم، ۳۳/۳ درصد دارای مدرک دیپلم و ۴۶/۷ درصد دارای مدرک کارشناسی بودند. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که در روش سخنرانی مهمان ۴۶/۷ درصد از کارآموزان دارای مدرک دیپلم و ۵۳/۳ درصد دارای مدرک کارشناسی بودند. یافته‌های پژوهش نشان داد که در روش سخنرانی (۴۶/۷ درصد) و سخنرانی مهمان (۵۳/۳ درصد) بیشترین فراوانی مربوط به کارآموزان با مدرک کارشناسی (تحصیلات دانشگاهی) است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که در روش سخنرانی ۳۳/۷ درصد و در روش سخنرانی مهمان ۲۰ درصد کارآموزان دارای سابقه راه‌اندازی کسب‌وکار (تجربه کارآفرینی) بوده‌اند، همچنین ۶۶/۷ درصد کارآموزانی که به روش سخنرانی آموزش دیده‌اند و ۸۰ درصد کارآموزانی که به روش سخنرانی مهمان آموزش دیده‌اند فاقد سابقه راه‌اندازی کسب‌وکار در گذشته بوده‌اند. نتایج نشان داد که در هر دو روش آموزشی بیشترین فراوانی مربوط به کارآموزانی بود که در گذشته تجربه کارآفرینی نداشته‌اند. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که در روش سخنرانی ۶۶/۷ درصد و در روش سخنرانی مهمان ۸۷/۷ درصد از کارآموزان تمایل به راه‌اندازی کسب‌وکار داشته‌اند، همچنین ۳۳/۳ درصد کارآموزانی که به روش سخنرانی آموزش دیده‌اند و ۱۳/۳ درصد کارآموزانی که به روش سخنرانی مهمان آموزش دیده‌اند تمایلی به راه‌اندازی کسب‌وکار در آینده نداشته‌اند. بر اساس یافته‌های پژوهش در هر دو روش آموزشی بیشترین فراوانی مربوط به کارآموزانی بود که تمایل داشته‌اند در آینده کسب‌وکاری را راه‌اندازی کنند. در ادامه به بررسی یافته‌های پژوهش بر مبنای فرضیه‌های پژوهش پرداخته شده است.

فرضیه اول

بین روش تدریس سخنرانی و سخنرانی مهمان در افزایش مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۲): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینی در گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲	۰/۶۵۲	-۸/۷۵	۰/۰۰۰
سخنران مهمان	۳/۷۴	۰/۴۱۴		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینی نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۰۰ = میانگین، ۰/۶۵۲ = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۳/۷۴ = میانگین، ۰/۴۱۴ = انحراف معیار) بوده است. (sig = ۰/۰۰۰، t = ۸/۷۵) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینانه کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه دوم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت آمادگی ورود به کسب‌وکار کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۳): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت آمادگی ورود به کسب‌وکار در گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۴۰	۰/۹۰۵	-۳/۶۶	۰/۰۰۱
سخنران مهمان	۳/۵۷	۰/۸۴۵		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت آمادگی ورود به کسب‌وکار نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۴۰ = میانگین، ۰/۹۰۵ = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۳/۵۷ = میانگین، ۰/۸۴۵ = انحراف معیار) بوده است. (sig = ۰/۰۰۱، t = ۳/۶۶) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت آمادگی ورود به کسب‌وکار کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه سوم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت روش‌های تأمین مالی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۴): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت روش‌های تأمین مالی در گروه آموزش‌دیده با

روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۱۷	۰/۸۳۶	-۴/۸۳	۰/۰۰۰
سخنران مهمان	۳/۷۵	۰/۹۴۶		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت روش‌های تأمین مالی نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۱۷ = میانگین، ۰/۸۳۶ = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۳/۷۵ = میانگین، ۰/۹۴۶ = انحراف معیار) بوده است. (۴/۸۳ = t، ۰/۰۰۰ = sig) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت روش‌های تأمین مالی کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه چهارم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت راه‌اندازی کسب‌وکار کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۵): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت راه‌اندازی کسب‌وکار در گروه آموزش‌دیده با

روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۱۵	۰/۸۴۳	-۳/۸۹	۰/۰۰۱
سخنران مهمان	۳/۳۸	۰/۸۹۰		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت راه‌اندازی کسب‌وکار نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (2/15 = میانگین، 0/843 = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (3/38 = میانگین، 0/890 = انحراف معیار) بوده است. ($t = 3/89$ ، $\text{sig} = 0/001$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت راه‌اندازی کسب‌وکار کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه پنجم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت بازاریابی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (6): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت بازاریابی در گروه آموزش‌دیده با روش

سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	2/18	0/608	-0/713	0/000
سخنران مهمان	3/72	0/571		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت بازاریابی نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (2/18 = میانگین، 0/608 = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (3/72 = میانگین، 0/571 = انحراف معیار) بوده است. ($t = 7/13$ ، $\text{sig} = 0/000$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت بازاریابی کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه ششم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت فروش کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۷): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت فروش در گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۲۸	۰/۵۸۹	-۶/۴۰	۰/۰۰۰
سخنران مهمان	۳/۵۳	۰/۴۶۸		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت فروش نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۲۸ = میانگین، ۰/۵۸۹ = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۳/۵۳ = میانگین، ۰/۴۶۸ = انحراف معیار) بوده است. ($t = ۶/۴۰$, $sig = ۰/۰۰۰$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت فروش کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه هفتم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت خدمات کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۸): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت خدمات در گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۵۶	۰/۹۴۲	-۲/۳۶	۰/۰۲۵
سخنران مهمان	۳/۴۰	۰/۹۸۵		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت خدمات نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۵۶ = میانگین، ۰/۹۴۲ = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۳/۴۰ = میانگین، ۰/۹۸۵ = انحراف معیار) بوده است. ($t = ۲/۳۶$, $sig = ۰/۰۲۵$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت خدمات کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه هشتم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های ارتباطات کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۸): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های ارتباطات در گروه آموزش‌دیده با روش

سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۳۴	۰/۸۴۷	-۳/۸۲	۰/۰۰۱
سخنران مهمان	۳/۳۸	۰/۶۳۶		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های ارتباطات نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۳۴= میانگین، ۰/۸۴۷= انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۳/۳۸= میانگین، ۰/۶۳۶= انحراف معیار) بوده است. ($t = ۳/۸۲$ ، $sig = ۰/۰۰۱$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های ارتباطات کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه نهم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های مالی و حسابداری کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۱۰): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های مالی و حسابداری در گروه آموزش‌دیده

با روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۰۲	۰/۸۲۴	-۴/۶۹	۰/۰۰۰
سخنران مهمان	۳/۵۳	۰/۹۳۰		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های مالی و حسابداری نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (2/02 = میانگین، 0/824 = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (3/53 = میانگین، 0/930 = انحراف معیار) بوده است. (t = 4/69، sig = 0/000) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های مالی و حسابداری کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه دهم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت تثبیت کسب‌وکار کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول (۱۱): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت تثبیت کسب‌وکار در گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	2/17	1/084	-3/22	0/003
سخنران مهمان	3/33	0/838		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت تثبیت کسب‌وکار نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (2/17 = میانگین، 1/084 = انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (3/33 = میانگین، 0/838 = انحراف معیار) بوده است. (t = 3/22، sig = 0/003) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت تثبیت کسب‌وکار کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه یازدهم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های تصمیم‌گیری کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۱۲): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های تصمیم‌گیری در گروه آموزش‌دیده با

روش سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۲۰	۰/۸۵۵	-۴/۷۲	۰/۰۰۰
سخنران مهمان	۳/۳۸	۰/۴۶۲		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های تصمیم‌گیری نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (میانگین = ۲/۲۰، انحراف معیار = ۰/۸۵۵) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (میانگین = ۳/۳۸، انحراف معیار = ۰/۴۶۲) بوده است. ($t = ۴/۷۲$, $sig = ۰/۰۰۰$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های تصمیم‌گیری کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه دوازدهم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های مدیریتی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۱۳): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های مدیریتی در گروه آموزش‌دیده با روش

سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۲۸	۰/۸۳۳	-۲/۵۰	۰/۰۱۸
سخنران مهمان	۳/۰۸	۰/۹۰۴		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت‌های مدیریتی نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (میانگین = ۲/۲۸، انحراف معیار = ۰/۸۳۳) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (میانگین = ۳/۰۸، انحراف معیار = ۰/۹۰۴) بوده است. ($t = ۲/۵۰$, $sig = ۰/۰۱۸$) بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های مدیریتی کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

فرضیه سیزدهم

بین روش تدریس سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت منابع انسانی کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان تفاوت مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول (۱۴): نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت منابع انسانی در گروه آموزش‌دیده با روش

سخنرانی و سخنران مهمان

روش تدریس	میانگین	انحراف معیار	T	sig
سخنرانی	۲/۴۲	۱/۱۴۴	-۱/۱۸	۰/۲۴۷
سخنران مهمان	۲/۸۸	۱/۰۱۳		

نتایج آزمون t مقایسه میانگین مهارت منابع انسانی نشان داد که میانگین گروه آموزش‌دیده با روش سخنرانی (۲/۴۲= میانگین، ۱/۱۴۴= انحراف معیار) به‌طور معناداری کمتر از میانگین این مهارت در گروه سخنران مهمان (۲/۸۸= میانگین، ۱/۰۱۳= انحراف معیار) بوده است. (sig = ۰/۲۴۷، t = ۱/۱۸). بنابراین می‌توان گفت که روش تدریس سخنران مهمان در افزایش مهارت منابع انسانی کارآموزان روش تدریس مناسب‌تری است.

بحث و نتیجه‌گیری

در ماده سه قانون برنامه ششم توسعه آمده است که نرخ بیکاری اقتصاد ایران باید از ۱۲ درصد سال ۱۳۹۶ به ۸/۶ درصد در سال پایانی برنامه ۱۴۰۰ کاهش یابد. همچنین در اولین بند مربوط به امور اقتصادی سیاست‌های کلی چهار برنامه پنج‌ساله آینده تا سال ۱۴۲۰ به ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری اشاره شده است. علی‌رغم اهمیت پیش گفته شده، اقتصاد ایران طی دهه‌های اخیر نرخ بیکاری به‌طور متوسط ۱۰ الی ۱۵ درصدی را تجربه کرده است (حاج امینی، ۱۳۹۸). آمار هنرجویان و دانش‌آموختگان بیکار مراکز آموزشی نمایانگر ارتباط نامناسب برنامه‌های درسی با حوزه صنعت و مشاغل و توانایی‌های بالقوه موجود در صنایع است و فقدان تخصص‌های لازم در صنایع، فقدان مهارت‌های لازم در افراد را نمایان می‌سازد که موجبات اتلاف هزینه و کاهش اثربخشی در بخش کسب‌وکار و صنعت را به وجود آورده است (Mouzakitis, 2010). به نظر می‌رسد یکی از دلایل ناکارآمدی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به روش‌های آموزشی این مراکز برمی‌گردد. از آنجاکه روش غالب

در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای روش سخنرانی است، این تحقیق باهدف مقایسه تأثیر تدریس به روش سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای خواهران ایوان انجام شد. نتایج این تحقیق نشان داد که بین روش تدریس به شیوه سخنرانی و سخنران مهمان در افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان در دوازده حیطه مفاهیم و مهارت‌های کارآفرینی، آمادگی ورود به کسب‌وکار، روش‌های تأمین مالی، راه‌اندازی کسب‌وکار، مهارت‌های بازاریابی، مهارت فروش، مهارت خدمات، مهارت‌های ارتباطات، مهارت‌های مالی و حسابداری، تشبیت کسب‌وکار، مهارت تصمیم‌گیری و مهارت‌های مدیریتی در دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد.

با توجه به بررسی نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فرضیات در دوازده فرضیه ابتدایی و اینکه میانگین روش تدریس سخنرانی مهمان در دوازده حیطه مورد بررسی در این فرضیات، از روش تدریس سخنرانی بیشتر بوده است. نتیجه پژوهش‌های (Ahmadabadi et al (2021)، (Dargahi, Heyrani et al (2021)، (Mollashaei et al (2019)، (Raouhani et al (2016) نیز در مورد مقایسه سایر روش‌های تدریس مورد پژوهش آنان در مقایسه با روش سخنرانی، تأییدکننده عملکرد بهتر روش‌های مورد بررسی در مقایسه با روش سخنرانی بوده است. بنابراین می‌توان روش تدریس سخنران مهمان را در همه دوازده حالت فوق، بهتر از روش تدریس سخنرانی دانست. نتایج این پژوهش با مطالعه نیک و گرین (Neck&Green, 2011) مطابقت دارد. این مطالعه نشان داد که آموزش کارآفرینی در سطح جهانی به شدت متأثر از روش آموزش سخنرانی است، درحالی‌که اگر در آموزش کارآفرینی از سخنران مهمان استفاده شود و روی مباحث کارآفرینی و کارآفرینان بحث شود، نتیجه بهتری خواهد داشت. (Arasti al (2012) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که روش آموزش کارآفرینی سخنران مهمان از طریق تأثیر بر متغیرهای مطلوبیت شخصی، خودباوری و باور جمعی باعث ارتقای قصد کارآفرینی دانشجویان می‌شود. همچنین نتایج پژوهش با مطالعات (Fathi Azar (2011) و هم‌راستا می‌باشد که نشان دادند روش‌های فعال مطالعه آموزشی بر شیوه‌های سنتی برتری دارد (Dominguinhos and Carvalho (2009). (Fatahiazar and Ghasemifar, 2002) نیز روش سخنران مهمان را برای آموزش کارآفرینی پیشنهاد کرده است. (Solomon (2007) نیز در تحقیقاتی که در خصوص آموزش کارآفرینی در ایالات متحده در سال‌های 2004 الی 2005 انجام داد، به این نتیجه رسید که روش‌های آموزش کارآفرینی بیشتر به سمت روش‌های بر پایه به اشتراک‌گذاری دانش مانند سخنران مهمان و بحث‌های کلاسی در حال گسترش است. مطالعه (Jafari (2012) در خصوص میزان

یادگیری و رضایتمندی دانشجویان در روش تدریس سخنرانی و روش تلفیقی، نشان داد که روش تلفیقی موجب افزایش انگیزه یادگیری، تسهیل در درک مفاهیم و صمیمیت بین استاد و دانشجو می‌گردد.

Fiet (2001) و Sherman et al (2008) روش سخنران مهمان را روش مؤثر در آموزش‌های کارآفرینی معرفی کرده‌اند. Wright & Gotwals (2017) در تحقیقاتشان نشان دادند که چنانچه دانش‌آموزان مباحث علمی را به صورت تلفیقی آموزش ببینند یادگیری بهتر و اثرگذارتری خواهند داشت. همان‌گونه که نتایج این پژوهش نشان داد، برای آموزش مهارت‌های کسب‌وکار در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، عملکرد روش سخنرانی مهمان بهتر از روش سخنرانی بوده است. پژوهشگران دیگری چون Arasti et al, Gartner & Vesper (1994), Neck & Greene (2011), Samuel & Rahman (2018) (2012)، Eslameyan (2013) نیز بر کارآمدی روش سخنرانی مهمان در آموزش‌های کسب‌وکار تأکید کرده‌اند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که یکی از دلایل ناکارآمدی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، استفاده نکردن مربیان از روش‌های نوآور و خلاقانه است. پژوهشگران زیادی همانند Hedayati et al (2016) اشاره کرده‌اند که در چند دهه گذشته، با افزایش نرخ بیکاری دانش‌آموختگان مراکز فنی و حرفه‌ای، انتقادات به عمل آمده از نظام آموزشی فزونی یافته است (هدایتی و همکاران، 1391). یکی از رویکردها به منظور ایجاد پیوند بین آموخته‌های فارغ‌التحصیلان و نیازهای جامعه، رویکرد شایستگی و بازنگری در برنامه‌های درسی است (Porcel et al, 2012). به نظر می‌رسد یکی از اجزای برنامه درسی که برای اثربخش کردن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نیاز به تغییر دارد، روش‌های تدریس است. نظر به ناکارآمدی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، تغییر در روش‌های تدریس ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین بر اساس نتایج این پژوهش برای اثربخش نمودن آموزش‌های مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای. موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- با استفاده از روش تدریس سخنران مهمان فرصتی برای افزایش مهارت‌های کسب‌وکار و کارآفرینانه کارآموزان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای فراهم شود.
- قواعد چگونگی استفاده از روش سخنران مهمان به مربیان و استادان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای آموزش داده شود.
- در برنامه‌ریزی‌های کلان آموزشی به مقوله دعوت و یادگیری از کارآفرینان مهمان به عنوان روشی مؤثر در آموزش کارآفرینی توجه شود.

در راستای نتایج این تحقیق مطالعات آتی به صورت زیر پیشنهاد می‌شود:

- ارزیابی اثربخشی روش آموزش کارآفرینی سخنران مهمان در مقایسه با سایر روش‌های آموزش کارآفرینی.
- شناسایی روش‌های آموزشی مکمل روش آموزشی سخنران مهمان در تدوین برنامه‌های آموزش کارآفرینی.
- ارزیابی روش آموزش کارآفرینی سخنران مهمان در جامعه‌های آماری دیگر.

ملاحظات اخلاقی

در جریان اجرای این پژوهش و تهیه مقاله کلیه قوانین کشوری و اصول اخلاق حرفه‌ای مرتبط با موضوع پژوهش از جمله رعایت حقوق آزمودنی‌ها، سازمان‌ها و نهادها و نیز مؤلفین و مصنفین رعایت شده است. پیروی از اصول اخلاق پژوهش در مطالعه حاضر رعایت شده و فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تأمین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است. این مقاله قبلاً در هیچ نشریه‌ای اعم از داخلی یا خارجی چاپ نشده است و صرفاً جهت بررسی و چاپ به فصلنامه تدریس پژوهی ارسال شده است.

References:

- Samuel, A. B., & Rahman, M. M. (2018). Innovative teaching methods and entrepreneurship education: A review of literature. *Journal of Research in Business, Economics and Management*, 10(1), 1807-1813.
- Ahmadabadi, A., Zeinabadi, H. R., & Ostadrahimi, M. (2021). The effect of flipped teaching methods in comparison with cooperative, inquiry and speech methods on learning experimental sciences for sixth grade elementary students. *Research in Teacher Education (RTE)*, 4(1), [In Persian].
- Alizadeh, M. (2009). Teaching in large groups. Tabriz: Medical Education Development Center.22, [In Persian].
- Arasti, Z., Falavarjani, M. K., & Imanipour, N. (2012). A Study of Teaching Methods in Entrepreneurship Education for Graduate Students. *Higher education studies*, 2(1), 2-10. [In Persian].
- Atkinson, R. (1998). *The Life Story Interview* (Vol. 2). California: SAGE.

- Azizi, F. (2003). Medical sciences' education: Challenges and perspectives. Tehran: Ministry of Health and Medical Education. Deputy for Education and Student affairs; 2003. [In Persian].
- Badri Gargari, R., Vahedi, S., Adib, Y., & Shafiei Soork, S. (2017). Comparison of Problem-Based Learning and Lecture-Based learning Effectiveness on Achievement Emotions. *Developmental Psychology (Iranian Psychologists)*, 13(52), 421-431. [In Persian].
- Bellotti, F., Berta, R., De Gloria, A., Lavagnino, E., Antonaci, A., Dagnino, F., & Mayer, I. S. (2014). Serious games and the development of an entrepreneurial mindset in higher education engineering students. *Entertainment Computing*, 5(4), 357-366.
- Bordovskaia, N., Darinskaya, L., & Zhebrovskaia, O. (2016). Didactic Tools' of Selection in the Use of Active and Interactive Training Methods. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 217, 26-33.
- Dargahi, H., Rahimi, S., & Shaham, G. (2019). The Comparison between Lecturing and Role Playing Teaching Styles in Organizational Behavior Course: A Study in Tehran University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education and Development*, 2019; 14 (3):169-151. [In Persian].
- Din, B. H., Anuar, A. R., & Usman, M. (2016). The effectiveness of the entrepreneurship education program in upgrading entrepreneurial skills among public university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 224, 117-123.
- Dominguinhos, P. M. C., & Carvalho, L. M. C. (2009). Promoting business creation through real world experience: Projecto Começar. *Education+ Training*, 51(2), 150-169.
- Eslamian, H., Saeedi, R. M., & Fatehi, Y. (2013). Comparison of the effectiveness of teaching methods of group discussion and lecture on learning and satisfaction of students in teaching of religion and life courses in the secondary school students. *Research in Curriculum Planning*, 10(38), 13-23. [In Persian]. [In Persian].
- Fathi Azar, E., & Ghasemifar, N. (2002). Effect of brainstorming strategy on total learning. *Tabriz: Journal of Faculty of Letters and Humanities (Tabriz)*; 45(182):169-202. [In Persian].
- Fathi Azar, E. (2011). *Teaching method & techniques*: Tabriz: Tabriz University Press, [In Persian].
- Fiet, J. O. (2001). The pedagogical side of entrepreneurship theory. *Journal of business venturing*, 16(2), 101-117.

- Porcel, J. M., Casademont, J., Conthe, P., Pinilla, B., Pujol, R., & García-Alegría, J. (2012). Core competencies in internal medicine. *European journal of internal medicine*, 23(4), 338-341.
- Gartner, W. B., & Vesper, K. H. (1994). Experiments in Entrepreneurship Education: Successes and Failures. *Journal of Business Venturing*, 9(1), 79-187.
- Hajamini, M. (2020). Assessment of Employment Status in Fourth and Fifth Economic, Social and Cultural Development Plans. *qjerp*. 2020; 27 (92) :7-43. [In Persian].
- Hattab, H. W. (2014). Impact of entrepreneurship education on entrepreneurial intentions of university students in Egypt. *The Journal of Entrepreneurship*, 23(1), 1-18.
- Hedayati, A., Maleki, H., & Saadipour, E. (2016). Contemplation on Competency-based Curriculum in Medical Education. *Iranian Journal of Medical Education*, 16, 94-103.
- Heyrani, F., Shahmoradi, N., Taak, F., & Peyman Far, M. (2021). Comparing the Effectiveness of Active Hybrid-Participatory Teaching Method with Lecture Method in the Course of Preparing Financial Statements in Accounting. *Quarterly Journal of Education Studies*, 6(24), 1-16. [In Persian].
- Hills, G. E. (1988). Variations in university entrepreneurship education: An empirical study of an evolving field. *Journal of business venturing*, 3(2), 109-122.
- Jafari, M. (2012). Comparison of lecture and blended teaching methods on learning and satisfaction of medical students in biochemistry course. *Iranian journal of medical education*, 12(7), 488-497. [In Persian].
- Jimenez, A., Palmero-Camara, C., Gonzalez-Santos, M. J., Gonzalez-Bernal, J., & Jimenez-Eguizabal, J. A. (2015). The impact of educational levels on formal and informal entrepreneurship. *BRQ Business Research Quarterly*, 18(3), 204-212.
- Karimi, S., Biemans, H. J., Lans, T., Chizari, M., & Mulder, M. (2014). Effects of role models and gender on students' entrepreneurial intentions. *European Journal of Training and Development*, 38(8): 694-727.
- Kolvereid, L., & Moen, O. (1997). Entrepreneurship among business graduates: does a major in entrepreneurship make a difference?. *Journal of European industrial training*, 21(4), 154-160.

- Lonappan, J., & Devaraj, K. (2011). Pedagogical Innovations in Teaching Entrepreneurship. In: Eighth AIMS International Conference on Management, January 1-4, 513-518.
- Love, R. R. (1990). Methods for increasing active medical student participation in their own learning: Experience with a single 30 hour course for 111 preclinical students. *Journal of Cancer Education*, 5(1), 33-36.
- Mamman, A. (2014). Entrepreneurship education and capacity building: an empirical study of final year (HND II) students of polytechnics in Nigeria. *International Journal of Advanced Research in Business*, 1(2), 2013-14.
- Marzban, S., Movahedi, R., & Nouri, K. (2017). An Analysis of Barriers to Entrepreneurship Education in Schools. *Management and Entrepreneurship Studies*, 1, 83-97, [In Persian].
- Mollashaei Share, S., Baradaran, H. R., Boryri, T., Teimouri, A., Mollashaei Share, S., & Mollashaei Share, A. R. (2019). The effect of Team Based Learning and Classical Lecture on the Knowledge and Attitudes of Midwifery Students in the Course of Midwifery Emergency. *Research in Medical Education*, 11(3), 22-29. [In Persian].
- Mouzakitis, G. S. (2010). The role of vocational education and training curricula in economic development. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 3914-3920.
- Neck, H. M., & Greene, P. G. (2011). Entrepreneurship education: known worlds and new frontiers. *Journal of small business management*, 49(1), 55-70.
- Nyello, R., Kalufya, N., Rengua, C., Nsolezi, M. J., & Ngirwa, C. (2015). Effect of Entrepreneurship Education on the Entrepreneurial Behaviour: The Case of Graduates in the Higher Learning Institutions in Tanzania. *Asian Journal of Business Management*, 7(2), 37-42.
- O'Connor, A. (2013). A conceptual framework for entrepreneurship education policy: Meeting government and economic purposes. *Journal of business venturing*, 28(4), 546-563.
- Okolie, U. C., Elom, E. N., Ituma, A., Opara, P. N., Ukwu, N. J., Inyagu, E. E., & Ndem, J. (2014). Influence of entrepreneurship education on students attaining business development awareness and skills acquisition in Nigeria. *Journal of Research & Method in Education*, 4(3), 37-44.
- Olugbola, S. A. (2017). Exploring entrepreneurial readiness of youth and startup success components: Entrepreneurship training as a moderator. *Journal of innovation & Knowledge*, 2(3), 155-171.

- Rae, D., & Carswell, M. (2001). Towards a conceptual understanding of entrepreneurial learning. *Journal of small business and enterprise development*, 8(2), 150-158.
- Raouhani, H., Foroghi, A., & Nazari, S. (2016). Investigation on comparison of effects of focus group and lecture teaching methods on learning of students (Higher Education Center for Agriculture in the Khorasan Razavi). *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 46(4), 697-706. [In Persian].
- Shepherd, D. A. (2004). Educating entrepreneurship students about emotion and learning from failure. *Academy of Management Learning & Education*, 3(3), 274-287.
- Sherman, P. S., Sebor, T., & Digman, L. A. (2008). Experiential entrepreneurship in the classroom: Effects of teaching methods on entrepreneurial career choice intentions. *Journal of entrepreneurship education*, 11, 29.
- Solomon, G. (2007). An examination of entrepreneurship education in the United States. *Journal of small business and enterprise development*, 14(2), 168-182.
- Wright, T. S., & Gotwals, A. W. (2017). Supporting kindergartners' science talk in the context of an integrated science and disciplinary literacy curriculum. *The Elementary School Journal*, 117(3), 513-537.
- Tudor, S. L. (2013). Formal–non-formal–informal in education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 76, 821-826.
- Turker, D., & Selcuk, S. S. (2009). Which factors affect entrepreneurial intention of university students? *Journal of European industrial training*, 33(2), 142-159.
- Urbano, D., Aponte, M., & Toledano, N. (2008). Doctoral education in entrepreneurship: a European case study. *Journal of small business and enterprise development*, 15(2).
- Valerio, A., Parton, B., & Robb, A. (2014). Entrepreneurship education and training programs around the world: Dimensions for success.